

Kuder ?lgi Alanlar? Tercih Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kuder ?lgi Alanlar? Tercih Envanteri*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25162>

Özet

Kuder ?lgi Alanlar? Tercih Envanteri (KPR), bireylerin mesleki ilgi alanlar?n? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmek amac?yla geli?tirilm?, dünyaca kabul görmü? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle Form CH (Mesleki Form) olarak adlandırılan versiyonuyla, bireyleri çe?itli meslek gruplar?na yönlendirmede ve kariyer planlamas?na yardım?c? olmada temel bir rol oynamaktadır. Türkiye'de S. Ç. Özo?lu tarafından 1977 y?l?nda uyarlamas? yapılm?? olup, Türk kültürü ve e?itim sistemi ba?lam?nda mesleki rehberlik hizmetlerinde kullan?lm??tır. Envanter, bireylerin on temel ilgi alan?ndaki tercihlerini zorunlu seçim format? arac?l??yla ölçmektedir.

Anahtar Kelimeler

Kuder, ilgi envanteri, mesleki ilgi, mesleki rehberlik, kariyer dan??manl???, psikometrik araç, uyarlama.

Yazarlar

Orijinal Geli?tirici: **G. Frederic Kuder**. Türkçeye Uyarlayan: **S. Ç. Özo?lu**.

Amaç

Kuder ?lgi Alanlar? Tercih Envanteri'nin temel amac?, bireylerin farklı meslek türlerine yönelik do?al e?ilimlerini ve tercihlerini objektif olarak belirlemektir. Bu envanter, özellikle ortaö?retim ve üniversite düzeyindeki ö?rencilerin, ilgi alanlar?na en uygun olan e?itim yollar?n? ve kariyer seçeneklerini ke?fetmelerine destek olmak üzere tasarlanm??tır. Elde edilen ilgi profilleri, dan??anlar?n kendilerini daha iyi tanımalar?na ve bilinçli kariyer kararlar? almalar?na yardım?c? olur.

Envanter, bireyin belirli bir mesle?i icra etme yetene?ini de?il, o meslekle ilgili faaliyetlere duydu?u sübjektif ilgiyi ölçer. Bu ba?lamda, mesleki rehberlik süreçlerinde yetenek testleri ile birlikte kullan?ld??nda, daha bütüncül bir de?erlendirme imkanı sunar. Türkiye'deki uyarlama çal??ması (Özo?lu, 1977), Türk gençlerinin mesleki tercihlerini kültürel ba?lamda analiz etmeyi ve geçerli bir araç sunmayı hedeflemiştir.

Yapı

Kuder ?lgi Alanlar? Tercih Envanteri (Form CH), bireylerin ilgi düzeylerini ölçtü?ü on temel mesleki ilgi alan?ndan oluşur. Bu alanlar, geni? bir yelpazede mesleki faaliyetleri temsil eder ve bireyin hangi tür aktivitelere daha fazla e?ilim gösterdi?ini ortaya koyar.

Ölçe?in ölçtü?ü on temel ilgi alan? şunlardır:

Aç?k Hava (Outdoor): Do?a ve fiziksel aktivitelere dayal? i?ler, tar?m, ormanc?l?k.

Mekanik (Mechanical): Makine, alet ve cihazlarla çal??ma, tamir etme ve in?a etme ilgisi.

Hesaplama (Computational): Say?larla, matematiksel problemlerle ve soyut hesaplamalarla çal??ma ilgisi.

Bilimsel (Scientific): Ara?t?rma, ke?if, do?al ve sosyal bilimlerle ilgili faaliyetler.

?kna (Persuasive): ?nsanlar? etkileme, sat??, pazarlama ve liderlik faaliyetleri.

Sanatsal (Artistic): Görsel sanatlar, tasar?m, dekorasyon ve estetikle ilgili faaliyetler.

Edebi (Literary): Okuma, yazma, dilbilgisi ve yay?nc?l?kla ilgili faaliyetler.

Müzikal (Musical): Müzik aletleriyle çalma, ?ark? söyleme veya müzik dinleme ilgisi.

Sosyal Hizmet (Social Service): ?nsanlara yard?m etme, ö?retme, dan??manl?k ve gönüllülük faaliyetleri.

Büro (Clerical): Ofis i?leri, dosyalama, kay?t tutma ve düzenleme faaliyetleri.

Bu on alan, bireyin mesleki profilini ç?karmak için kullan?lan temel psikolojik yap?lar olarak kabul edilir. Envanter, ki?iden verilen üç aktivite aras?ndan en çok ve en az tercih etti?ini seçmesini isteyen **zorunlu seçim format?** kullan?r. Bu format, sosyal kabul edilebilirlik etkisini azaltarak daha saf ilgi ölçümü sa?lamay? amaçlar.

Geçerlik

Orijinal kaynakta spesifik geçerlik de?erleri belirtilmemi? olmakla birlikte, uyarlama çal??malar?nda genellikle yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve ölçüt ba??ml? geçerlik incelenir. **Yap? geçerli?i**, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? mesleki ilgi yap?lar?n? (on temel alan) ölçüp ölçmedi?ini gösterir. Kuder Envanteri, uzun y?llar boyunca yap?lan çapraz geçerlik çal??malar? sayesinde mesleki alanlarla yüksek korelasyon göstermi?tir.

Türkçe uyarlamas? ba?lam?nda (Özo?lu, 1977), ölçe?in Türk kültürü ve meslek yap?s? içerisindeki ay?rt edicili?inin ve ilgili ilgi alanlar?na sahip bireyleri do?ru bir ?ekilde grupland?rma yetene?inin incelenmi? olmas? beklenir. Geçerlik çal??malar?, genellikle ölçek sonuçlar?n?n, bireylerin mevcut mesleki tercihleri veya gelecekteki kariyer ba?ar?lar? ile ne ölçüde ili?kili oldu?unu gösteren korelasyon katsay?lar? arac?l???yla rapor edilir.

Güvenirlik

Kaynakta spesifik güvenilirlik bilgisi sunulmam???r. Ancak, bir psikometrik arac?n güvenilirli?i, ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde tutarlıl???n? ve içsel bütünlü?ünü ifade eder. Kuder ?lgi Alanlar? Tercih Envanteri'nin orijinal formlar? için genellikle yüksek düzeyde **test-tekrar test güvenilirli?i** ve iç tutarlıl?k (Cronbach Alfa) de?erleri rapor edilmi?tir.

Uyarlama çal??mas?nda (Özo?lu, 1977), ölçe?in Türkçe versiyonunun güvenilirli?inin incelenmesi kritik öneme sahiptir. Bu incelemeler genellikle iki yöntemle yap?l?r: 1) **?ç Tutarlıl?k**: Ölçek

maddelerinin aynı yapıya ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir (Örneğin, eğer her yaralar yöntemi veya Kuder-Richardson formülleri kullanılarak). 2) **Zaman İçinde Tutarlılık:** Aynı bireylere farklı zamanlarda uygulanan test sonuçlarının ne kadar benzer olduğunu gösterir (Test-tekrar test güvenilirliği).

Faktör Analizi

Kuder İlgil Alanlar Tercih Envanteri'nin faktör yapısı, ilgi alanlarının on farklı kategoriye ayrılmasına rağmen, bu alanların altında yatan daha geniş faktörleri incelemek amacıyla sıklıkla analiz edilmiştir. Orijinal Kuder yapısı, genellikle bu on alanın iki veya üç ana faktör altında toplandığını gösterir; bunlar genellikle **insanlarla çalışma** (sosyal/ikna), **nesnelerle çalışma** (mekanik/açık hava) ve **bilgiyle çalışma** (bilimsel/edebi) gibi üst düzey kategorilerdir.

Özolu'nun (1977) uyarlama çalışmasında, Türkçe verilerle yapılan **faktör analizi** sonuçlarının, orijinal on faktörlü yapıya Türk örnekleminde de doğrulayıcı doğrulamadığı veya kültürel farklılıklar nedeniyle yeni faktörler ortaya çıkıp çıkmadığı incelenmesi olmalıdır. Bu tür analizler, ölçeğin yapı geçerliğinin temel bir bileşenini oluşturur ve mesleki ilgi alanlarının kültürel evrenselliği veya özgüllüğü hakkında bilgi sağlar.

Enstrüman

Test Türü: İlgil Envanteri (Interest Inventory)

Format: Zorunlu Seçim Formatı (Triadik Karşılaştırma). Birey, verilen üç aktiviteden en çok ve en az tercih ettiğini seçer.

Derecelendirme: Veri kaynağında belirtilmemiştir. Genellikle her bir ilgi alanına verilen tercih puanlarının toplanmasıyla elde edilen ham puanlar kullanılır.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama: 1977), İngilizce (Orijinal), İspanyolca ve diğer birçok dil.

Popülasyon Grubu: Ergenler ve Yetkinler (Genellikle lise öğrencileri ve kariyer değişikliği düşünen yetkinler).

Yaş Grubu: 15 yaş ve üzeri.

Popülasyon Detayları: Türkçeye uyarlama çalışması, Türkiye'deki eğitim kurumlarında öğrenim gören lise ve üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Bireylere sunulan her bir madde, üç farklı aktiviteyi içerir. Katılımcı, bu üç aktiviteden "en çok sevdiğini" ve "en az sevdiğini" işaretler. Bu yöntem, göreceli ilgi düzeylerini ölçerek mutlak ilgiyi ölçen Likert tipi ölçeklerin sağlanamaması amaçlar.

Anahtar Kelimeler

Kariyer de?erlendirmesi, mesleki rehberlik, Kuder, KPR, 10 ilgi alan?, psikometrik, envanter, zorunlu seçim.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor (Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir).

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilinmiyor.

Yaz??ma Adresi: Bilinmiyor (Özo?lu, 1977 ?al??mas? Ankara Üniversitesi Bas?mevi taraf?ndan yay?mlanm??t?r).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Kuder ?lgi Alanlar? Tercih Envanteri'nin orijinal formlar? ticari olarak lisanslanm??t?r ve kullan?m haklar? genellikle e?itim kurumlar? veya lisansl? dan??manlar taraf?ndan sat?n al?n?r. Türkiye'deki uyarlama ve yay?n hakk? (1977 itibar?yla), Ankara Üniversitesi Bas?mevi arac?l???yla yay?mlanm??t?r. Güncel kullan?m ve uygulama izinleri için ilgili üniversite veya yay?nevi ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ücret: Testin güncel uygulama ve materyal ücretleri, sa?lay?c?ya ve kullan?lan formata (ka??t-kalem veya dijital) göre de?i?iklik göstermektedir.

Test Y?l?: Orijinal Geli?tirme Y?l?: 1930'lar (Kuder), Form CH Uyarlama Y?l? (Türkiye): **1977**.

Kaynaklar

Özo?lu, S. Ç. (1977). *Kuder ilgi alanlar? tercihi envanteri, mesleki form CH el kitab?*. Ankara: Ankara Üniversitesi Bas?mevi.

Kuder, G. F. (1960). *Kuder Preference Record, Vocational Form CH*. Chicago: Science Research Associates.

Kuder ?lgi Alanlar? Tercih Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Orijinal kaynakta ölçek maddelerine dair bilgi bulunmamaktadır.

Bu envanter, zorunlu seçim format?nda sunulan ve on temel ilgi alan?n? temsil eden yüzlerce üçlü maddeden olumaktadır. Her bir madde, kat?l?mc?n?n üç farklı aktivite (Örne?in: A) Bir makineyi tamir etmek, B) Bir hikaye yazmak, C) ?nsanlara ders vermek) aras?ndan en çok ve en az tercih

etti?ini se?mesini gerektirir.

ARABPSYCHOLOGY.COM